

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego we Włocławku z dnia 19 lipca 2013 r.

W dniu 19 lipca 2013 r. w Starostwie Powiatowym we Włocławku odbyło się posiedzenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego we Włocławku poświęcone „Ocenie zagrożenia wirusem afrykańskiego pomoru świń na terenie Powiatu Włocławskiego z uwzględnieniem dotychczasowych podjętych działań w tym zakresie przez służby weterynaryjne oraz przedstawienie zadań wynikających z Powiatowego planu zwalczania wirusa ASF na terenie Powiatu Włocławskiego”.

Porządek posiedzenia Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego:

1. Otwarcie posiedzenia PZZK w sprawie zagrożenia afrykańskim pomorem świń.
2. Przedstawienie aktualnej informacji na temat zagrożenia afrykańskim pomorem świń na kontynencie europejskim.
3. Informacja Powiatowego Lekarza Weterynarii na temat zagrożenia wirusem ASF na terenie Powiatu Włocławskiego z uwzględnieniem dotychczasowych podjętych działań w tym zakresie przez służby weterynaryjne oraz przedstawienie zadań wynikających z Powiatowego planu zwalczania wirusa ASF na terenie Powiatu Włocławskiego.
4. Dyskusja.
5. Wypracowanie wniosków i uwag.
6. Zakończenie posiedzenia.

1. Otwarcie posiedzenia PZZK w sprawie zagrożenia afrykańskim pomorem świń.

Posiedzenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego otworzył Pan Piotr Krygier - Naczelnik Wydziału Zarządzania, Administracji i Bezpieczeństwa Starostwa Powiatowego we Włocławku, witając członków Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego oraz zaproszonych gości (lista obecności stanowi załącznik do niniejszego protokołu). **Pan Piotr Krygier** przedstawił proponowany porządek posiedzenia, a następnie poprosił Pana kpt. Marcina Jaworskiego – członka PZZK o przekazanie aktualnej informacji na temat zagrożenia afrykańskim pomorem świń na kontynencie europejskim.

2. Przedstawienie aktualnej informacji na temat zagrożenia afrykańskim pomorem świń na kontynencie europejskim.

Pan kpt. Marcin Jaworski odczytał informację opracowaną przez Pana Janusza Piaseckiego - zastępcę przewodniczącego PZZK. Wynikało z niej, że w dniu 21 czerwca br. Białoruskie Państwowe Centrum Weterynaryjne poinformowało, że wykryło przypadek

afrykańskiego pomoru świń (ASF) w wiosce Czapun w rejonie iwiejskim w obwodzie grodzieńskim położonej w odległości ok. 170 km od polskiej granicy, ok. 500 km na północny wschód od Włocławka. Zlokalizowane i potwierdzone ognisko choroby ASF jest pierwszym przypadkiem stwierdzenia choroby w pobliżu terytorium Unii Europejskiej od 2007 roku tj. od czasu jej rozpoznania i rozprzestrzenienia się na Kaukazie i we wschodniej części kontynentu europejskiego. Wykrycie kolejnego ogniska w Witebsku oraz prawdopodobnie w Mohylewie należy traktować jako dowód wskazujący na dalsze rozprzestrzenianie się tej choroby. W obecnej chwili Polska graniczy już z dwoma państwami na terytorium, których występuje wirus ASF tj. z Białorusią i z Rosją - obwód kaliningradzki. W czerwcu br. członkom PZZK i komórkom zarządzania kryzysowego gmin Powiatu Włocławskiego została przekazana informacja Rządowego Centrum Bezpieczeństwa oraz Głównego Lekarza Weterynarii na temat rozprzestrzeniania się wirusa afrykańskiego pomoru świń oraz prowadzonych działań we wschodniej części Polski przez: Polską Służbę Celną, Straż Graniczną, Policję, Inspekcję Transportu Drogowego oraz inspekcje weterynaryjne. W dniu 2 lipca br., na wniosek Powiatowego Lekarza Weterynarii - Pana Macieja Bachurskiego, odbyło się posiedzenie robocze PZZK w sprawie wirusa ASF. W dniu 10 lipca br. miało miejsce posiedzenie grupy roboczej PZZK w sprawie planowanych zadań w zakresie ewentualnego zwalczania wirusa ASF na terenie Powiatu Włocławskiego. W ostatnich dwóch miesiącach dokonano przeglądu procedur zwalczania epizootii na terenie Powiatu Włocławskiego. Prowadzony jest monitoring informacji na temat rozprzestrzenienia się i zagrożenia przeniesienia wirusa na terytorium Polski. **Pan kpt. Marcin Jaworski** wskazał na działania prowadzone na terenie kraju tj. zakaz importu żywych świń, mięsa i produktów mięsnych z Białorusi; zakaz importu żywych świń i wieprzowiny z Rosji; zaangażowanie dodatkowych sił i środków w podwyższenie poziomu bezpieczeństwa biologicznego wzdłuż wschodniej granicy Polski poprzez dodatkowe kontrole graniczne i drogowe; nasilenie badań monitoringowych, prowadzonych od 2011, świń i dzików w pasie przygranicznym województw: podkarpackiego, lubelskiego, podlaskiego i warmińsko - mazurskiego. Prowadzone badania nie stwierdziły wirusa ASF na terytorium Polski. **Pan kpt. Marcin Jaworski** wymienił działania prowadzone na terenie Powiatu Włocławskiego: szkolenie przez Powiatowego Lekarza Weterynarii lekarzy weterynarii prywatnej praktyki na temat diagnozowania i zwalczania ASF; akcje uświadamiające rolników na temat zagrożenia, jakie niesie za sobą wirus ASF; wzmożony nadzór weterynaryjny pod względem wykrywania choroby zakaźnej ASF. Odniósł się także do skutków wystąpienia epizootii: dla ludności - okresowe utrudnienia w przemieszczaniu się; możliwość paniki wśród ludności oraz

zakłócenia porządku publicznego, dla gospodarki - spadek dochodów związanych z izolacją terenów, utrudnieniami w transporcie i komunikacji, blokadą handlu wewnętrznego, w tym na terenie Unii Europejskiej i eksportu, likwidacją części lub całości trzody chlewnej; konieczność dużych nakładów finansowych z budżetu państwa na likwidację skutków zdarzenia tj. wypłatę odszkodowań dla producentów, koszty likwidacji i utylizacji stad świń, koszty odbudowy stad świń, możliwy skokowy wzrost bezrobocia oraz dla środowiska - możliwość miejscowego skażenia – w przypadku niezachowania wymogów z zakresu bezpieczeństwa sanitarno - epidemiologicznego i weterynaryjnego, możliwość wyginięcia lub ograniczenia populacji dzików. **Pan kpt. Marcin Jaworski** odniósł się do podatności Powiatu Włocławskiego na rozprzestrzenianie się epizootii spowodowanej wirusem ASF. Województwo kujawsko – pomorskie pod względem populacji świń zajmuje drugie miejsce w Polsce po sąsiednim województwie wielkopolskim. Ponadto Powiat Włocławski graniczy z województwami: wielkopolskim, łódzkim i mazowieckim na terenie, których skoncentrowana jest największa populacja świń w Polsce. Na terenie Powiatu Włocławskiego znajduje się ponad 20 stad świń, których liczebność przekracza 300 sztuk. Województwo kujawsko – pomorskie charakteryzuje się również wysoką populacją dzików. Mając na uwadze wysoką populację świń, znaczną populację dzików, korytarz ekologiczny, którym migrują zwierzęta i rzekę Wisłę oraz szlak kolejowy i drogi krajowe o znaczeniu międzynarodowym, teren Powiatu Włocławskiego należy uznać za obszar o wysokiej podatności na rozprzestrzenianie się wirusa ASF. W odniesieniu do wniosków końcowych w celu zachowania wysokiego poziomu bezpieczeństwa weterynaryjnego na terenie powiatu rekomenduje się: wsparcie Powiatowego Lekarza Weterynarii w zakresie uświadamiania społeczeństwa o konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa biologicznego i zwracania uwagi na stan zdrowotny świń i dzików oraz dokonanie przeglądu planów i procedur w zakresie zwalczania epizootii z uwzględnieniem zadań określonych w Powiatowym planie zwalczania choroby zakaźnej ASF.

Pan Piotr Krygier podziękował Panu Marcinowi Jaworskiemu za przedstawienie informacji, a następnie przekazał głos Panu Maciejowi Bachurskiemu – Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii we Włocławku.

3. Informacja Powiatowego Lekarza Weterynarii na temat zagrożenia wirusem ASF na terenie Powiatu Włocławskiego z uwzględnieniem dotychczasowych podjętych działań w tym zakresie przez służby weterynaryjne oraz przedstawienie zadań wynikających z Powiatowego planu zwalczania wirusa ASF na terenie Powiatu Włocławskiego.

Pan Maciej Bachurski wskazał, że **Pan Krzysztof Walentynowicz** – koordynator w dziale zakaźnym Powiatowego Inspektoratu Weterynarii we Włocławku zapozna obecnych z prezentacją dotyczącą wirusa ASF. **Pan Krzysztof Walentynowicz** powiedział, że afrykański pomór świń jest zakaźną chorobą wirusową świń domowych oraz dzikich podlegającą obowiązkowi urzędowego zwalczania. Śmiertelność sięga od 80% w przypadku starszych, dorosłych zwierząt do 100% u młodych osobników. Afrykańskim pomór świń jest bardzo podobny do klasycznego pomoru świń (CSF). Czynniki wywołujące te choroby są jednak różne. Z uwagi na podobne objawy kliniczne i sekcyjne można je pomylić. Wystąpienie ASF jest przyczyną poważnych strat ekonomicznych związanych z: padnięciami zwierząt, wypłatami odszkodowań, kosztami powrotu całości do stanu pierwotnego oraz wstrzymaniem obrotu, eksportu świń i mięsa jak również nasienia, zarodków i farmaceutyków. Trzustka wieprzowa jest źródłem pozyskiwania insuliny. **Pan Krzysztof Walentynowicz** stwierdził, że po raz pierwszy choroba została stwierdzona i opisana przez **Montgomeryego** w 1921 r. w Kenii. W Europie pojawiła się w 1957 r. w Portugalii. Z Portugalii rozprzestrzeniła się na Hiszpanię, Francję, Belgię, Włochy, Holandię, a następnie na Dominikanę, Kubę, Haiti, Brazylię. W tej chwili ASF stacjonarnie występuje na Sardynii oraz na Kaukazie i w Rosji. Ogniska ASF wykryto także na Białorusi. **Pan Krzysztof Walentynowicz** odniósł się do statystyk dotyczących ognisk wirusa ASF na Sardynii. Dodał, że pierwsze zachorowania w Gruzji odnotowano 22 kwietnia 2007 r. Chorobą zdiagnozowano w czerwcu 2007 r. W 2007 r. stwierdzono 20 ognisk, zachorowało prawie 66 tys. świń, padło prawie 60 tys. sztuk, wybito 100 tys. świń. W Iranie w 2008 r. stwierdzono jedno ognisko, co nie oznacza, że nie ma ich więcej. Po prostu część państw nie podaje do Światowej Organizacji Epizootycznej pewnych danych. W Rosji w Petersburgu w 2009 r. stwierdzono ognisko ASF. Źródłem był nielegalny przerzut wieprzowiny. Łączne straty w Rosji wyniosły 240 mln USD. **Pan Krzysztof Walentynowicz** wskazał, że w serwisie PROMED ukazały się informacje, że Ukraina zgłaszała podejrzenia wystąpienia ogniska ASF na Białorusi w Nowogródku, gdzie podobno 16 lutego 2012 r. wybijano i palono świnie w prywatnych chlewniach. Białoruś powiedziała, że były to ćwiczenia symulacyjne. Od lokalnych hodowców uzyskano informację, że jesienią 2012 r. na jednej z ferm obserwowano zachorowania świń z wybroczynami, których nie zgłoszono służbom weterynaryjnym. W 2013 r. w Rosji stwierdzono 235 ognisk wirusa ASF. Na Białorusi w Baranowiczach w obwodzie brzeskim pojawiła się informacja o masowych padnięciach świń już w maju br. Władze białoruskie zaprzeczały, że spowodowane jest to afrykańskim pomorem świń. Uznały, że padnięcia wywołane zostały przez inną jednostkę chorobową tj. PRRS. Ukraina od

razu wprowadziła blokadę importu mięsa z Białorusi. W dniu 18 czerwca br. stwierdzono 14 ognisk u świń domowych, w Smoleńsku stwierdzono ogniska ASF u dzików. Ocenia się, że ryzyko przeniesienia wirusa ASF na terytorium Polski wynosi 69%. Prawdopodobnie będzie miało to miejsce w listopadzie i grudniu br. **Pan Krzysztof Walentynowicz** dodał, że wirus jest wyjątkowo odporny na działanie czynników środowiskowych m. in. na wysychanie, gnicie, temperaturę, zmiany pH. W krwi w temp. 4°C może przeżyć 18 miesięcy, w kale w temp. 20°C – 11 dni, w zanieczyszczonym kojcu – miesiąc, w temp. 56°C - 70 minut, w temp. 60°C – 20 minut, pH 3,9 - 11,5 na podłożu bez surowicy – minuty, na podłożu mocno zasadowym bez surowicy – 21 godz., na podłożu z surowicą – 7 dni, w mięsie odkostnionym i z kością oraz mielonym – 105 dni, w mięsie mrożonym – 1000 dni, w skórze i w tłuszczu – 300 dni. Im niższa temperatura, tym wirus się lepiej przechowuje. Mięso stanowi dla niego bardzo dobra pożywkę. **Pan Krzysztof Walentynowicz** wymienił efektywne środki dezynfekcyjne tj. detergenty, podchloryn sodu, aldehyd glutarowy, środki zasadowe, rozpuszczalniki lipidowe, Virkon S w stosunku 1:100. Najlepszym środkiem jest 2% roztwór sody kaustycznej, który stosowany na gorąco daje 100% gwarancję, że wirus zostanie zabity. Jednakże jego stosowanie jest zabronione. Wirus ASF nie indukuje przeciwciał neutralizujących, co umożliwia długie przetrwanie zarazka we krwi i w tkankach. Odporność nabyta po zakażeniu wirusem jest bardzo słaba ze względu na dużą ilość genotypów tego wirusa. Odporność nabyta na jeden genotyp nie gwarantuje nabycia odporności na inny genotyp. Rezerwuarem wirusa są dziki oraz kleszcze krwio pijne z rodzaju *Ornithodoros*, które także występują w Europie. **Pan Krzysztof Walentynowicz** wyjaśnił, że do zakażenia najczęściej dochodzi doustnie, a w przypadku kleszczy przez skórę. Za pośrednictwem krwi wirus dociera do wszystkich narządów i tkanek. W objawach klinicznych wyróżniamy cztery postacie: nadostrą, ostrą, podostrą i przewlekłą. Najczęściej występuje postać ostra, w której okres inkubacji wynosi 4 – 8 dni. W zasadzie jedynym objawem choroby jest wysoka gorączka powyżej 41 do 42°C. Gorączkujące świny mają zachowany apetyt, co odróżnia tę chorobę od klasycznego pomoru świń. Gorączka utrzymuje się przez 3 – 4 dni, później spada poniżej normy i pojawiają się inne objawy kliniczne takie jak: sinica skóry uszu, boków, brzucha, wybroczyny, duszności, pienisty wypływ z nosa, biegunka z domieszką krwi, niedowładny zad, poronienia, niekiedy objawy nerwowe. W ciągu kilku – kilkunastu dni świny padają. Najczęściej padają w ciągu 2 – 3 dni i objawy typu pienisty wypływ z nosa, biegunka z domieszką krwi, niedowładny zad, poronienia nie pojawiają się. Mogą natomiast wystąpić: wybroczyny i sinica skóry. Sekcja powinna zostać wykonana maksymalnie szybko od padnięcia. **Pan Krzysztof Walentynowicz** wskazał na anatomopatologiczne zmiany

występujące u chorego osobnika. Dodał, że od zakażenia do rozpoznania choroby w terenie może minąć od jednego do trzech miesięcy, w laboratorium – 4 godziny. W przypadku gdy do rozpoznania choroby dojdzie w przeciągu tygodnia, koszty kształtować będą się na poziomie 2 mln euro. Jeśli okres ten wyniesie dwa tygodnie, wzrosną już do 22 mln euro. **Pan Krzysztof Walentynowicz** powiedział, że nie ma szczepionek przeciwko ASF. Wiremia trwa długi okres czasu. Przeciwciała są obecne już w 7 – 12 dniu po zakażeniu, jednakże zdolność do tworzenia immunokompleksów Ag – Ab obniża czułość testów diagnostycznych stosowanych do wykrywania antygeny. Do metod wykrywania wirusa ASF zalicza się: test ELISA, immunofluorescencję bezpośrednią, hemadsorbcję oraz wykrywanie materiału genetycznego metodą PCR. Metoda PCR wykrywa wirusa praktycznie w 100% (92%). Czas badania wynosi od 3 godz. w przypadku krwi, do 6 godz. w przypadku tkanki. Badanie pobranych próbek będzie miało miejsce w Puławach. Próbki do badań należy schłodzić, a nie mrozić, dzięki czemu będą one od razu gotowe do badania, bez konieczności ich rozmrażania. Do badań powinny być pobrane wycinki śledziony o masie ok. 40 g od co najmniej 5 świń padłych lub zabitych chorujących maksymalnie długo – powyżej 7 dni, ponieważ dopiero po tym czasie zaczynają pojawiać się przeciwciała. Ewentualnie można pobrać wycinki z innych narządów. **Pan Krzysztof Walentynowicz** wyjaśnił, iż w przypadku afrykańskiego pomoru świń nie ma szczepionek oraz metod leczenia. Pozostaje jedynie metoda administracyjna tj. likwidacja świń. Komisja Europejska zatwierdziła podręcznik diagnostyczny dotyczący zwalczania afrykańskiego pomoru świń. Kwestie te reguluje także ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, rozporządzenie w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń, rozporządzenie w sprawie wykazu chorób zakaźnych zwierząt podlegających notyfikacji w Unii Europejskiej oraz zakresu, sposobu i terminów przekazywania informacji o tych chorobach. W diagnostyce różnicowej należy uwzględnić m.in klasyczny pomór świń, salmonellozę, cirkowirozę, dezynterię, różycę, grypę, chorobę Aujeszkyego, chorobę cieszyńską i zatrucia. Inspekcja Weterynaryjna w Polsce posiada tylko dwa samochody do uboju świń. Są one wyposażone w metalowe łańcuchy podłączone do prądu za pomocą, których zabija się zwierzęta. Jednakże jest to dostosowane do zabijania świń wyższych niż 20 cm. Małe sztuki przechodzą i nie zostają oszołomione. Podłoga tego urządzenia jest przesuwalna.

Pan Piotr Krygier podziękował Panu Krzysztofowi Walentynowiczowi za przedstawienie informacji, a następnie przekazał głos Panu Maciejowi Bachurskiemu, który wymienił działania podjęte przez Inspekcję Weterynaryjną na szczeblu powiatu tj. dokonanie przeglądu magazynu przeciwpizootycznego, wystąpienie do Wojewódzkiego Lekarza

Weterynarii w dniu 8 lipca br. o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej na uzupełnienie środków niezbędnych w celu prawidłowego zabezpieczenia stanów magazynowych. Ponadto 2 lipca br. miało miejsce posiedzenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego. Z kolei 10 lipca br. Pan Maciej Bachurski uczestniczył w spotkaniu z wójtami i burmistrzami, na którym także naświetlono problem dotyczący ASF. Na prośbę jednego z burmistrzów przesłano do gmin w formie elektronicznej informację dotyczącą ASF. W dniu 15 lipca br. Pan Maciej Bachurski spotkał się z Dyrektorem Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Zarzeczewie – Panem Grudnym w celu omówienia spraw związanych z ASF. Pod koniec czerwca br. w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii we Włocławku odbyła się narada, w której uczestniczyli lekarze wolnej praktyki. Z łowczym okręgowym – Panem Grzegorzem Wiśniewskim ustalono, że w dniu 30 lipca br. ma się odbyć szkolenie dla przedstawicieli kół łowieckich dzierzawiących obwody łowieckie z terenu całego okręgu włocławskiego. **Pan Maciej Bachurski** powiedział, że został zobligowany do kontaktu i poinformowania wszystkich lekarzy wolnej praktyki, którzy nie posiadają umowy zlecenia, że w przypadku zagrożenia wirusem ASF dostaną oni nakaz pracy, czyli decyzję, że zostają skierowani do pracy w określonym miejscu. Lekarze weterynarii zatrudnieni w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii nie będą w stanie własnymi siłami wykonać wszystkich działań nawet przy jednym, niewielkim ognisku, nie mówiąc już o większej ilości ognisk. Specyfika zwalczania afrykańskiego pomoru świń polega na tym, że zabijane są wszystkie świny w ognisku. Ponadto wyznacza się okręg zapowietrzony i zagrożony. W tych obszarach mają miejsce ciągłe lustracje. **Pan Maciej Bachurski** zaznaczył, że będą środki finansowe na sprawy inspekcyjne. Jeśli natomiast pojawią się pytania o środki finansowe gmin, Pan Maciej Bachurski nie odpowie na nie. Na sprawy inspekcyjne, czyli kwestie zabicia, wywiezienia, transportu, opłacenia lekarzy wykonujących właściwe czynności, dezynfekcji, odzieży ochronnej (fartuchy, maski, czapki, rękawiczki, buty) środki finansowe na pewno będą zabezpieczone. **Pan Maciej Bachurski** odniósł się do przypadku ogniska wirusa ASF w obwodzie kaliningradzkim. Najprawdopodobniej trafił on tam z wracającymi z okolic Gruzji wojskami rosyjskimi, którzy przewozili żywność, wyrzuconą potem jako odpadki. Najbardziej niebezpieczna sytuacja, która może mieć miejsce w trybie pilnym, wystąpi w przypadku gdy ktoś wracający z Białorusi będzie miał przy sobie skażoną żywność, którą gdzieś wyrzuci. Służby graniczne i celne kontrolują wracających z Białorusi. Są wyznaczone pojemniki, do których należy wyrzucać przewożoną żywność. Gdyby zaistniała sytuacja związana z ASF, będzie konieczne wyznaczenie ogniska i okręgów. Będą też wyznaczone maty dezynfekcyjne. **Pan Maciej Bachurski** nie jest w stanie określić, ile

miejsc może zostać zamkniętych. Wszystko zależy od lokalizacji ogniska wirusa ASF. Z punktu widzenia epizootycznego ASF jest jednostka chorobową dużo gorszą niż ptasia grypa, ponieważ okres powrotu do sytuacji wyjściowej jest dość długi. W sytuacji gdyby pojawiły się przypadki ASF, którego źródłem byłyby kleszcze, uzdrawianie takiego miejsca trwałoby kilka lat. **Pan Maciej Bachurski** wyjaśnił, że co roku w każdym powiecie przeprowadzony jest monitoring większości najgroźniejszych chorób. Badane są m.in. dziki. Łowczy okręgowy po kontakcie z Inspekcją Weterynaryjną określa, które koła łowieckie, w jakim okresie i jaką ilość krwi dzików mają dostarczyć. Do tej pory nigdy nie wykryto przypadku ASF. **Pan Krzysztof Walentynowicz** dodał, że każdy przypadek padniętego dzika czy świni w lesie powinien zostać zgłoszony Powiatowemu Lekarzowi Weterynarii. Wówczas zostanie pobrana próbka i przeprowadzi się stosowne badania. Jednakże mięso do badań powinno być świeże. Zdarza się jednak pobierać próbki z m.in. miesięcznych zwłok. O przypadkach znalezienia padniętego dzika czy świni w lesie nadleśnictwo i myśliwi powinni więc informować Powiatowy Inspektorat Weterynarii.

Pan Piotr Krygier podziękował Panu Maciejowi Bachurskiemu oraz Panu Krzysztofowi Walentynowiczowi za przedstawione informacje i dodał, że władze starostwa z niepokojem obserwują to wszystko, co się dzieje. Powiat Włocławski jest dużym powiatem, w którym produkcja trzody odgrywa istotną rolę. Powiat jest powiatem tranzytowym. Przez teren powiatu przebiegają: droga krajowa, linie kolejowa. Niebawem zacznie się sprzedaż, także na wschód, produktów rolnych produkowanych na obszarze powiatu. Część produkcji, zwłaszcza warzywniczej, eksportowana jest także do Rosji. Zagrożenia są więc realne. Wirus ASF nie zagraża życiu ludzkiemu, jednakże konsekwencje wystąpienia tej choroby na terenie powiatu dla administracji samorządowej oraz wszystkich służb są po pierwsze do końca nieprzewidywalne, a po drugie będą pociągały za sobą znaczną odpowiedzialność. **Pan Piotr Krygier** zaznaczył, że uregulowania dotyczące podziału poszczególnych obowiązków nie są jasne i do końca precyzyjne. Służby weterynaryjne mają zabezpieczone środki finansowe na zadania będące konkretnie ich zadaniami. Pojawia się jednak problem realizacji zadań w innych obszarach.

4. Dyskusja.

Pan Piotr Krygier zaprosił obecnych do dyskusji. Głos zabrał **Pan Adam Ciesielski** – podinspektor zatrudniony w Wydziale Zarządzania, Administracji i Bezpieczeństwa Starostwa Powiatowego we Włocławku, który odniósł się do materiału opracowanego przez zespół powołany przez Wojewodę Mazowieckiego – „Współpraca administracji rządowej z administracją samorządową przy zwalczaniu grypy ptaków na terenie województwa

mazowieckiego”, mianowicie do finansowania zwalczania grypy ptaków. **Pan Adam Ciesielski** podkreślił, iż te same problemy pojawią się w przypadku zwalczania wirusa ASF. Ponownie na barki samorządu zrzucone zostaną pewne zadania, które do niego nie należą. **Pan Adam Ciesielski** przytoczył fragment wskazanego materiału, z którego wynika, że wystąpienie omawianych przypadków epidemii ujawniło brak jednoznacznych regulacji prawnych dotyczących finansowania akcji zwalczania grypy ptaków. Pojawiły się w tej kwestii istotne rozbieżności pomiędzy administracją rządową a samorządową. Okazało się, że jednostki samorządu terytorialnego nie były przygotowane finansowo do pokrycia kosztów akcji. Natomiast organy administracji rządowej do tej pory odmawiają zwrotu poniesionych przez starostwa powiatowe środków finansowych. **Pan Adam Ciesielski** wskazał, że jest to materiał z 2010 r. Wyjaśnił, że Urząd Miasta w Toruniu ze swojego budżetu przeznaczył 700 tys. zł na zwalczanie ptasiej grypy. Po półtorej roku otrzymał zwrot pieniędzy w kwocie 300 tys. zł. **Pan Adam Ciesielski** odniósł się do kolejnego problemu wskazanego w powołanym już materiale. Mianowicie zgodnie z przepisem art. 26 ust. 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym na finansowanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej jednostki samorządu terytorialnego otrzymują dotacje celowe. W związku z powyższym jednostki samorządu terytorialnego zwróciły się o uruchomienie stosownych rezerw z budżetu państwa. Wniosek Wojewody Mazowieckiego został złożony do Ministra Finansów, który zwiększył budżet Wojewódzkiego Inspektora Weterynarii. Natomiast jednostki samorządu terytorialnego nie otrzymały pieniędzy. Brakuje bowiem regulacji prawnej oraz procedur wyraźnie określających podmiot zobowiązany do dokonania stosownej refundacji i precyzujących jej zakres. Uzupełnienie przepisów w tej dziedzinie wydaje się konieczne. **Pan Adam Ciesielski** powiedział, że przez 6 lat nie zrobiono nic w tym zakresie i jesteśmy w takim samym punkcie jak w 2007 r. Podkreślił, że dzięki bardzo dobrej współpracy udało się rozwiązać problem ptasiej grypy. Jednakże w przypadku wirusa ASF sytuacja będzie o wiele bardziej skomplikowana. **Pan Adam Ciesielski** zadał pytanie Panu Maciejowi Bachurskiemu dotyczące Powiatowego planu zwalczania afrykańskiego pomoru świń, a mianowicie zadań jakie w powołanym planie zostały nałożone na służby, samorządy, inspekcje i inne podmioty w nim wskazane. Odwołał się także do przepisów ustawy o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, z których wynika, że realizacja zadań wynikających z planów gotowości przez podmioty wymienione w ust. 3 tzn. podmioty, które będą uczestniczyły w zwalczaniu tej choroby, finansowana jest ze środków budżetu państwa przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. Dla powiatu oraz samorządów duży problem stanowić będą śluzы dezynfekcyjne, których

wykonanie konieczne będzie w sytuacji, gdy Powiatowy Lekarz Weterynarii w drodze decyzji administracyjnej określi strefy zapowietrzane i zagrożone. Taka służa powinna być przez minimum 40 dni utrzymywana. Pojawia się problem zabezpieczenia oświetlenia, oznakowania oraz ludzi, którzy przez 24 godziny będą ją monitorować. Ponadto trzeba zakupić maty i środki dezynfekcyjne. **Pan Adam Ciesielski** powiedział, że Dyrektor Wydziału Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta w Toruniu na ćwiczeniach w Puławach podnosił problem służ i innych tematów. Nie otrzymał jednak żadnej odpowiedzi.

Pan Maciej Bachurski wyjaśnił, że Powiatowy plan zwalczania afrykańskiego pomoru świń określa pewne mechanizmy działań tzn. wskazuje, jak wyglądają powiadomienia, jakie działania podejmuje następnie Inspekcja Weterynaryjna, jakie ekipy funkcjonują, jaki jest ich skład osobowy. Plan ten reguluje tylko i wyłącznie mechanizmy działania Inspekcji Weterynaryjnej. Ponadto zawiera on charakterystykę omawianej jednostki chorobowej, wykaz firm dysponujących środkami transportu do przewozu żywca, wykaz firm utylizacyjnych. **Pan Maciej Bachurski** potwierdził, że nadal brakuje regulacji rozwiązujących problem finansowania określonych zadań. Nie jest zatem w stanie jednoznacznie odpowiedzieć na postawione pytanie.

Głos w dyskusji zabrała także **Pani Magdalena Fejdowska** – Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny we Włocławku, która zapytała o wpływ wirusa ASF na ludzi. **Pan Krzysztof Walentynowicz** odpowiedział, że afrykański pomór świń nie stwarza zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. **Pan Maciej Bachurski** dodał, że należy zwracać uwagę na kwestie odpadków kuchennych. Wszelki gastronomiczne odpadki powinny trafiać do utylizacji. Mogą być one nośnikiem, który rozniesie albo przyniesie chorobę do Polski.

5. Wypracowanie wniosków i uwag.

Wobec braku pytań **Pan Piotr Krygier** przeszedł do kolejnego punktu porządku posiedzenia. Zaznaczył, że wnioski i uwagi koncentrować się będą wokół nieprecyzyjnych uregulowań prawnych dotyczących omawianej tematyki. Służby weterynaryjne znają swoje zadania i mają plany w oparciu, o które funkcjonują. Natomiast administracja samorządowa nie ma gwarancji finansowania. Nie ma nawet wprost określonych konkretnych zadań, których realizacji powinna się podjąć. **Pan Piotr Krygier** stwierdził, że jak rozumie, przepisy pozwalają służbom weterynaryjnym nakładać na inne instytucje określone zadania. Administracja będzie zatem oczekiwała na takie działania. Głos zabrał **Pan Mirosław Macherski** – Nadleśniczy Nadleśnictwa Koło, który zapytał czy wirus ASF przenosi się na inne gatunki zwierząt. **Pan Krzysztof Walentynowicz** odpowiedział, że wirus ASF nie przenosi się na inne gatunki zwierząt. **Pan Piotr Krygier** stwierdził, że spotkanie miało

charakter przede wszystkim informacyjny. Wskazał, że obserwuje rozwój wydarzeń na granicy. Odnosił się do pomysłu wybudowania płotu. **Pan Maciej Bachurski** poinformował, że na całej granicy z Białorusią Litwa wybudowała płot, zapobiegający przemieszczaniu się dzików. W Polsce także pojawiła się taka koncepcja. Występują jednak problemy kwestii finansowej i administracyjno – prawno – logistycznej.

6. Zakończenie posiedzenia.

Pan Piotr Krygier, w imieniu własnym oraz Starosty Włocławskiego, podziękował obecnym za przybycie i udział w posiedzeniu, a następnie zamknął posiedzenie Powiatowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego we Włocławku.

Protokolował: podinspektor A. Ciesielski

PODINSPEKTOR

Adam Ciesielski

Naczelnik Wydziału
Zarządzania, Administracji i Bezpieczeństwa

Piotr Krygier